

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adausele sale „Foaia Interesantă”, „Tovărășia” și „Bobirnaci”, — e următorul: pe un an 10 cor.; pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economii: numai 6 cor. pe an!
Pentru America trei dolari pe an.
Pentru România (4 foi) 40 Lei pe an.

Foaie națională politică.

Apare în fiecare Joi.

Inserțiuni:

1 pag. 60 cor., 1/2 pag. 30 cor., 1/4 pag. 15 cor. etc. — La inserate ce să dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă.

Inserțiunile ca și abonamentele să plătesc înainte.

Manuscripte nu să dau napoi.

Tărie sufletească!

E jalnică icoana pe care ni-o arată scrisoarea ce publicăm mai jos despre cum merge cercetarea în treaba alegerii de deputat la Vințul-de-jos! Ea ne scoate la iveală, că sunt încă între noi prea puțini, oamenii cari să fie așa de pătrunși în tot sufletul lor de mândria lor națională, — încât oriunde i-ai duce, și în fața oricărui județ din lume de i-ai pune, ei alt răspuns, decît cel plin de adevăr și de lipire neclintită la cinstea neamului lor, să nu poată da!

„Uitați-vă, căci un cerc, dacă au văzut că partidul strein a biruit, crezînd că aci înălțare pentru noi pe veci n'a mai fi, și suflet de lut purtînd întrînșii, la întrebarea, ce li-să pune de cercetătorii asupra mișeleștii alegerii, ei să dau cap plecat și zic: dacă bine-i cumu-i, Măria-Ta, nu vă mai stricăm nici noi voia, că vedem, că tot voi sunteți cei mai tari!.. Și își ascund simțul, ba unii să lapadă în chip laș chiar de votul dat. «L'am dat numai dus de valul gros al poporului, dar gîndul îmi era la voi...»

E atîta lașitate, nemernicie, în aceste răspunsuri, încît ne mirăm că cei-ce așa le-au dat, nu s'au băgat prin pămînt de rușine! Și mai au piele pe obraz a ieși printre oameni, printre frații lor! Vai de voi, suflete mălăiețe de babe slabe!

Pilda cea bună, dovada de sănătate, ni-a dat-o și aci iarăși poporul, țărănimea, această bună talpă a țării și a neamului Țăranii din comuna Ohaba, cari au fost respinși în chip volnic dela vot, întrebați acum, că, de a-jungeau la urnă, ei pentru cine ar fi votat?, au mărturisit cu fruntea sus și cu suflet bărbătesc că: toți, unu ca unu, am fi votat cu cel căzut,

cu Dr. Maniu, sufletul nostru, cu care mai bine voim să fim și azi la pagubă, decît cu biruitorul cel prin mijloace murdare, la cîștig!

Iarăși voi, dragi frați din popor, dovediți că sunteți tot ce avem mai bun și mai de nădejde în neamul nostru! Iar avîndu-vă pe voi, nădejdea noastră în viitorul neamului, mare este, căci voi formați grosul, mulțimea, aluatul cel mare al neamului. Iar crîșmarii cei cu ochii după glăjuță și în glăjuță, biraele cele cu suflet de slugoi, dobito-ciți, cîte-un dascăl nevoies și cîte un popă speculant, cari răspund cum unii la Vinț au răspuns, — aceștia sunt zgura, puroiul, murdăria pe care o aruncă din sine trupul să-ii „acest” țel de „element” în neam rîvnește, poarte-se așa de laș ca acești vaide-ei s'au purtat.

Iar cei-cețvoiți să dovediți că sunteți părți sănătoase în trupul neamului, răspundeți cu dreptate, cu bărbăție, cu tărie sufletească, cum să șede la bărbați!

UNELE—ALTELE

Purtarea tricolorului.

Ministrul trebilor din lăuntru ale țării, a dat de curînd o poruncă nouă către gendarmierile din țară, prin care le face cunoscut, că *purtarea colorilor roșu-galbăn-vînat*, care sunt și colorile naționale a statului român, — *nu totdeauna au să fie urmărite ca purtare de colori streine*, — căci, zice ordinul ministrului, deși acelea sunt colorile statului român vecin, dar ele, prin folosirea de veacuri, s'au încetățenit în așa măsură în portul și în industria de casă (lucrul de casă, haine etc.), a poporului, încît numai atunci pot da privilegiu de întervenire derogătorilor, dacă aplicarea colorilor și mai ales locul și privilegiul vădesc, că purtarea lor să face cu scop de „demonstrație” (a-nume pentru a scoate ochii patrioților, cum s'ar zice!)

Gendarmierilor li-s'au dat și

li-să dau zilele astea îndrumări amănunțite, că în ce cazuri mai pot urmări purtarea tricolorului românesc, și în care n'au să se mai atingă de el.

Atîta spun și foile oficioase ale guvernului.

Nu știm acum aceea, cari sunt cazurile pe cari și ministrul le socotește iertate și cari nu.

Un lucru e vădit: Prin noua porunceală, să șterge o parte din volnicia fără seamăn cu care începuse gendarmii a umbla după tricolorul nostru. Era gata să-și tae șortul femeilor ori năframa de pe cap, dacă pe acelea să putea vedea, în ori-ce chip, chiar risipite, colorile roșu-galbăn-vînat!

Vom cerca să aflăm cuprinsul ordinului ministerial, ca să știm ce oprește el și ce nu, tot poporul, — tocmai pentru a ști de ce să se țină.

Faptă de laudă.

Ioan Oltean, un bun Român din comuna Cioara, trăitor în orașul american Ashburn (statul Montana), ne scrie:

„Onorată redacție! Cetînd articolul dv. din Nr. 14 al „Libertății” despre biblioteca populară a „Asociațiunii”, ca răspuns la acela, iacă voesc să înmulțesc și eu numărul abonaților la acea bibliotecă, cu 10 inși. În acest scop am trimis prețul alor 10 abonamente la acele cărțicele, pe care să le capete următorii frați țărani din comuna Cioara (posta Vințul de jos): Trifon Oltean, Ioan Pădurean, Nicolae Cătană, Mateiu Botoga, Achim Molodeș, Ioan Ilie, George Țirlea, Achim Țirlea, Mateiu Maeresc, și Iacob Maeresc”.

Publicăm cu laudă fapta frumoasă a fratelui nostru înstrăinat. Dzeu să-i dea noroc și spor în toate, acolo pe plaiurile străinătății unde își caută fericirea pe care aici, acasă, nu și-a putut-o găsi.

Pomenim și aceea, că acest frate al nostru, nu acum dă înfiul semn de jertfă pentru cultura română, ci l-a dat și înainte cu 3 ani cînd, venit acasă, să căsătorise la 17 Maiu 1908 cu tîca frumoasă și gingașă alui Aron Hîrlea din Vinerea și la nuntă a pus la cale să se adune cu jocul miresei bani petru gimnaziul din Brad.

Acum își arată dragostea pen-

tru cultura română și voia de jertfit penru ea, în alt chip.

În scrisoarea sa către noi plînge însă înstrăinatul frate, că n'a avut noroc în căsătoria sa și a fost silit să-și părăsă casa și a pleca lar în țară streină, numai din vina so-crului seu Aron, „care mi-a răpit și mie fericirea, fiindcă îi trebuia lui crîșmă!”... E vestitul Aron, vînzătorul dela Vinerea, care are azi crîșmă dată lui ca preț al vînzării de neam, de către evreul Farkas, dar în schimb și a aruncat în tina dramurilor bunul seu nume de până atunci!

Suspendări, cu toptanul!

Viscișpanul comitatului, suspendat! Asemenea mai mulți primpetori și pretori (fisolgăbirăi și solgăbirăi) și notari!

Comisia ministerială ce a venit sa iacă „cercetări” pe la felurile derogații din comitat, și-a împlinit chemarea pe sprinceană. Doar toată comedia a fost pusă la cale în chip diplomatic cusut cu ață albă, de fișpanul, pentru a-și înlătura din coaste pe vicișpanul, cu care nu trăia bine! Iar pentru ca să-l poți înlătura, trebuia să cauți prin cele cancelarii de fibirae și de solgăbirae și de notari, apoi de primari orășenești, să afle „nerîndueli”. Pe temeiul acestora să zici: Iaca, de aceea găsești așa lucruri slabe prin oficii, pentru că capul slujbașilor comitatului, vicișpanul, e om slab. Așadară jos cu el!

Z's și făcut. A venit comisia. A început a cerceta, așa pe ales. Fișpanul știa doară că: unde pui mîna, acolo găsești lucru slab cît îți trebuie! Că și el a fost fisolgăbirău și vicișpan, și le știe bine! Acum a mers pe sigur unde să pună mîna.

Iar de scopul acesta de răzbu-nare a fișpanului, și-au legat apoi și alți puternici ai zilei dorul lor de răzbu-nare politic, și au pus la cale și suspendări, cari sunt și mai mult o rușine pe felul de ocîrmuire de obște dela noi, decît chiar suspendarea vicișpanului! Noi vom reveni încă asupra acestor lucruri. Deocamdată vestim numai, că, pe urma rapoartelor comisiei ministeriale, în 15 Maiu a fost suspendat (ridicat din postul său) vicișpanul Pogány Béla, fisolgăbirău al Fodor dela Orăștie, ba, pentru ochii lumii, a fost suspendat și solgăbirăul său Iure, cel ce a subsăpat pe mai marele seu, dar acesta va fi pus în post și încă avansat; fi-

solgăbirăulul Fekete dela Hațeg (fost fisolgăbirău la Geogiu), apoi fiscal comitatens Dr. Tolnay și notarul comit. Misinsky, — cari nu-s destul de plăcuți fișpanului și taberelor lui.

Așa aflăm aceste știri date de unele foi din Pesta și Arad.

Mai nou însă, să vestește, că numai *vicișpanul e suspendat*, — dar fibiraele și solgăbiraele dela Orăștie și Hațeg nu, nici ceialalți doi, ci *contra lor s'a pus deocamdată numai cercelare disciplinară în curgere!*

Nu ne doare nimic în toată istoria. Și unii și alții sunt unguri buni pentru nația lor, și unii și alții ne-au lovit și ne lovesc, unii cu fruntea încruntată, alții mai cu zimbet pe buze, — totuși aflăm că e o răzbanare urfă ori chiar barbară, aceea pe care fișpanul a copt'o asupra fraților sei, numai pentru că n'au fost intru toate de-o părere politică cu ell

Pertractarea recursului dat contra alegerii dela Vinț.

În 3 Maiu, s'a început ascultarea de martori, numiți în recursul contra alegerii dela Vințul-de-jos.

Pertractarea să ține în cancelaria pretorială din Vinț. Conducătorul cercetării e judecătorul de tablă Nyirő din Cluj, cu un notar de judecătorie din Alba-Iulia. Apărătorii recursului sunt Dr. Sabo, avocat în Blaj și Dr. Romulus Bolla din U. Simmărtin.

Ca martori mai buni din recurs, au fost ascultați Dr. Marciac și Dr. Velican, avocați în Alba-Iulia, cari au fost bărbați de încredere din partea dlui Dr. Maniu în sala de alegere. Ei au arătat la protocol toate nerînduile săvârșite de președinte și toate volnicile săvârșite în decursul alegerii. Apoi rînd pe rînd comunele cele mai de departe din jurul Oanei și al Blajului. Unii dintre martorii numiți, au mărturisit contra noastră și pe placul contrarilor, deși să aștepta, că cel puțin cam după alegere, să spună adevărul, dar să vede treaba că în unii oameni s'a stîns ori-ce simț bun, și, stăpiniți de banul lui Juda, își vînd totul, chiar și sufletul.

Contra noastră au fasionat frații Ispas din Daia, unul crișmar și unul primar, cari deși la alegere au votat cu Dr. Maniu, a spus că numai de frica oamenilor din sat au făcut'o, căci au amenințat cu foc!. Și frații Ispas sunt oameni cu 40 jugere de pămînt, au vre-o 20.000 cor. bani în bancă! Auziți oamenii din Daia, ce v'au făcut crișmarul și primarul. Mai mergeți la crișma lor și mai alegeți primar din ell

Notarul Cetear, din Ciugud, pe un calapod cu crișmarii din Daia, a spus că, alegătorii lui din 3 comune i-au promis că toți țin cu Jidanul, dar la votare au fost cu Dr. Maniu, căci satul i-a ame-

nințat cu prăpădire, dacă nu țin cu neamul lor! Dar primarul lui nu știe nimic de așa ceva, deși e tot cu oameni prin sat. Auziți comunelor, Ciugud, Limba și Șeușa, ce notar veți avea de ales! La ascultare nici nu cuteza să se uite la om în ochi. Apoi tot din Ciugud, proprietarul Petru Dregiciu, care descoperise dlui Dr. Maniu multele mișeli ale Jidanilor de nainte de alegeri, acum la întrebare a tăgăduit că ar ști ceva de făgăduințele făcute de Jidani către alegători. Auziți cinstiți cetitoril, să spună că tot ce a spus către Dr. Maniu și soții lui, au fost numai așa vorbe cu cari să imbete cu apă rece pe Dr. Maniu și să scape de oamenii din sat, dar altfel el e cu sufletul pentru Jidanii! Măi omule, mai ai tu Dzeu și neam?

Notarul din Cîrna Emil Maxim, care acuzat că a dat bani la alegători, a tăgăduit tot, spunînd că: să poate, că am dat bani la alegători, dar nu ca să țină cu Dr. Mayer, fără ca cărașie pe care o iartă legea. Martorii și alegătorii cari au primit bani vor fi ascultați după aceasta. Doi inși, anume Ordean Niculae, a spus că i-s'au imbiat 400 cor., dar nu le-a primit. Martin Ioan învățător, iar a spus că i-a dat fibirăul Pongrácz 200 cor.

Avram Grecu crișmar, în Cîrna, om cu stare, căruia i-au închis crișma înainte de alegere, a tăgăduit totul, spunînd că lui nu i-au închis crișma. Cu toate că aștia grămădă de oameni, că numai atunci i-au deschis-o iară, cînd a făgăduit că votează cu Dr. Mayer, precum a și făcut. Că e și acesta un lingău și un tiran pe comuna Cîrna. Să-l încunjure tot poporul pe el și crișma lui, ca pe a oricărui Jidov, că nu-i mai bun cu nimic ca un păgîn de jidov! Ba ce-i mai mult, acest crișmar, a înrîurit și asupra ginerelui său Vasile Hența, preot în Sărăcsău, să nu voteze de fel și să dea declarațiune lui Dr. Mayer, că în caz de ar fi votat, ar fi votat numai cu Dr. Mayer! Rușine destul dela un slujitor al altarului, să se peteze cu hula cu care popa Hența s'a pătat pe sinel Nu să teme că-l va bate Dzeul căruia să roagă cu așa glas de fariseu?

Din comuna Ohaba, din care au fost respinși alegătorii dela votizare, au fost ascultați, 18 inși cari au spus, că în caz de le-ar fi primit votul, ei toți ar fi votat cu Dr. Maniu, numai învățătorul Rusan a spus, că și el de „frică“ a fost cu Dr. Maniu, dar a fost bine că nu i-au primit votul... Învățătorul „lumina“ poporului vorbește așa țigănește!

E acuși de rîs, că oamenii noștri așa cu frică dau la protocol ce dau. Tremură toți și să încurcă înclt de multe-ori nu să alege nimic din spusele lor. Fiți bărbați, oameni buni, dați răspunsuri curate, și nu încurcate, de nu știi ce să alegi

din el! Că nu vi-să întimplă nimic!

Jidanii au pus în contra-petițiilor mai pe toate muerile alegătorilor, așa că vin și ele pe la ușile Domnilor, dar nu prea le ascultă, înșiși să lasă de ascultarea lor, căci văd că nu e procopseală cu ele.

Crișmarul din Tărtăria, Șuvaina, încă a tăgăduit că i-s'a închis crișma, cu toate că a fost închisă. Și acesta să închină la sfinții finanți mai mult ca la crucea lui Hristos!

Vom urma a da amănunte.

Din America.

„Românul“ — ziar de zil

În numărul mai nou sosit la noi al foii săptămînale „Românul“ din Cleveland (America), dl Vasile E. Moldovan, unul din cei mai buni gazetari ai noștri, mers la America de groaza unui potop de procese ce-l așteptau aici pentru scrisesele prin foile noastre, dă de știre, că are de gînd să scoată dela Anul-nou încolo, foaie sa „Românul“ ca foaie de zil

În interesantul articol, prin care dă și vestea asta, face o reprivire peste scosul de foi românești în America și viața ce au avut'o. Arată că în timp de 7 ani s'au înființat acolo 22 foi românești, dar una ca alta de mai scurtă viață. Abia două au rămas cu viață: „Românul“ dlui 7 ani neîntrerupt, și „America“ foaia societăților muncitorilor, care însă o duce greu de tot. Mai sunt doară una-două, ca foi de glume, ce apar cînd pot, rar și neregulat, nici nu numără. Plină de viață și avînd peste 2000 de abonați, ne spune dl Moldovan, că e numai foaia dsale „Românul“, și dsa, mulțumit de spriginul ce vede că îl află foaia dsale, face făgăduința, că încearcă dela Anul-nou să o scoată în toate zilele!

E frumos curagiul acesta al fratelui nostru, și-l dorim dela Dzeu izbîndă cu ell

Cum să ajută frații buni?

Președintele „Uniunii“ societăților române de ajutorare din America, ne scrie cu data de 4 April a. c. că în Dembre trecut, membrul societății de ajutorare „Transylvania“ din Indiana Harbor, Ioan Strbu din Porcești (comit. Sibiului), a căzut jertfă unei nenorociri de tren pe linia ferată „Lacsore“, fiind tăiat de tren. A fost înmormîntat cu cinstea cuvenită. Iar fiind el membru al societății de ajutorare numite, societatea i-a dat ajutorul în bani cu care să obligase, anume 250 dolari, din cari cheltuindu-să cu înmormîntarea nenorocitului frate 114 dollari, din restul de 136 dollari s'au trimis, după rînduile răposatului 462 cor. C2 flori, soției lui văduvite, Ioana Strbu din Porcești.

Iacă de ce mare folos sunt însoțirile în scop de binefacere, de ajutorare imprumutată.

Ceea-ce pentru unul doi e lucrul greu, a face rînd de sume mari la o nevoie, toți tovarășii împreună, și cruțînd pe rînd, ban cu ban, prin plățirea taxelor către însoțiri, — iacă ușor întind ajutoare de cîte 1000 cor. și mai bine.

Dar american pentru Brad.

În Martie 1910, s'arbindu-se în Cleveland (statul Ohio, din America) nunta tinerului Nicolae Medrea din Cetea (Îngă Teiuș, în Ardeal) cu Maria Crișan din Teiuș, — cinstiții nuntași au jucat și acolo pe pămînt american, jocul miresei pentru gimnaziul din Brad. Vrednicul nostru frate Ioan Budoiu a stăruit și a adunat banii ce s'au dăruit. Și s'au adunat 13 dolari și 31 cenți, (cam 65 coroane), pe care dl I. Budoiu i-a trimis administrației foai noastre „Libertatea“. Banii ni-au sosit pe la începutul lui April. Administrația i-a trimis îndată la locul lor, la Brad, fiind pe atunci tare cuprinși de gîndurile alegerilor de deputați în preajma cărora ne aflam, redacția, a coăpat a aduce mulțumita de lipsă în foaie.

Atragîndu-ni-se luarea aminte asupra acestei întrelăsări, pomenim acum cu laudă frumosul fapt dela cinstita nuntă americană. Bunii dăruitori aște, că banii au ajuns îndată la locul lor. ceea-ce adeverește și o scrisoare ce s'a trimis la noi prin dlui Ioan Budoiu în Cleveland.

Dzeu le răsplătească!

Correspondență.

O petrecere populară în comuna Biia.

A doua zi de Sf. Paști am trecut prin comuna Biia maghiară (comitatul Tîrnavei mici), o comună despre care prin foi nu s'a cettit până acum, ca acolo să se fi înțimplat vre-un lucru îmbucurător, decît că la alegerile de deputați dietali, toți alegătorii români, în frunte cu învățătorul, au votat cu candidatul guvernului, iar la alegerile membrilor pentru congregație deasemenea toți au votat pe lista contrarilor, afară de preotul Horșia. — Vorbind în comună cu un cunoscut, între alte fmi spune, că astăzi la oarele 3 p. m. vor fi fericiți și dînșii a asculta înflia producție-teatrală, pe care o va preda tineretul din comună. M'am hotărit a rămînea și eu spre a asculta producțiunea.

La ora 4 s'a început producțiunea predîndu-să piesa teatrală: „Ruga dela Chișeton“, de către feciori și fetele din comună. Piesa a fost predată și a reușit destul de bine, indeosebi a plăcut mult rolul tînrului Achim, predat de ju-nelo Ioan Coman, iar dialogul „A

plecat la tîrg de vite", predat de tinerii Gedeon Oltean și Timoteiu Bogdan, a produs ris mult.

După producțiune întreb pe un fecior, că: cine v'a învățat?, învățătorul? Mi s'a răspuns: „Domnul necum să ne învețe domnul învățătoriu, ba dacă ar fi putut ne-ar fi pus și pedeci. Dl învățător nu are timp a să ocupa cu instruirea noastră, își bate capul numai de trebile dînsului private. Ce-i mai mult, nici astăzi nu-i aici, nici dînsul nici familia! Anume s'a dus de acasă! Din curiozitate întreb: dar bine, cine v'a învățat deră? Imi răspunde: Dșoara Emilia Horșia, fiica preotului, care în decursul serilor din postul Sf. Paști și-a petrecut vremea cu învățarea noastră.

Laudă i să cuvine Dșoarei Emilia Horșia, care, deși a întimpinat greutăți destul de mari, avînd a face cu niște tineri fără umblare în treburi de acestea, ba unii dintre ei nu știu nici scrie și celi, totuși nu a cruțat nici o osteneală și i-a învățat! Ne-a pus în uimire disciplina, dresarea și încrederea ce și-a câștigat o înaintea tineretului, căci am auzit zicînd: „Am fi în stare a o urma pe buna noastră dșoară, ori-unde, ne-ar zice!“

Rușine să-i fie însă învățătorului Profiriu Pop, care în loc ca dînsul să se fi pus în fruntea tineretului, a stat nepăsător și strein de tot lucrul. Pildă rea însă știe de dl învățător! Căci dînsul a ajutat mult și la aceea, că la alegerile cu candidatul guvernului, punînd astfel o pată pe poporul din Biia!

După producțiune a urmat joc. Iți era mai mare dragul să vezi feciorașii și fetele îmbrăcate în frumosul costum de pe Timnava mică, cum jucau jocurile naționale românești, sub conducerea Dșoarei Horșia. Cu atîta drag i-am privit că abia în zorii zilei ne-am depărtat, ducînd cu noi suvenirii plăcute.

De încheiere nu pot să nu recomand și altor Dșoare, — unde din nenorocire s'ar afla un învățător trîntor ea dl Profiriu Pop, să facă și ele ca Dșoara Emilia Horșia din Biia.

„Tîrnăveanul“.

O întîmpinare.

În corespondența economului V. M. din Gledin, publicată în Nr. 15 al „Libertății“, s'a zis și aceea, că Jidanul de aci, și-a pus ochii pe comuna vecină M o n o r (comit. Bistrița Năsăud), unde și-a așezat o porodiță a sa, și că dl preot de acolo l'ar fi primit pe Burăh, tinerul jidan, cu brațele deschise, stricînd prin asta unui bărsan dela Săliște ce să află în comună de mai înainte.

La această înviniure făcută dlui părinte din Monor, primim dela dl preot Simion Tanco de acolo, o scrisoare, care descrie starea lucrului astfel:

Indată ce a aflat că Burăh vrea

să se așeze aci cu prăvălie (iar nu cu crișmă, cum să spune în corespondență), în cea mai apropiată ședință a comitetului comunal, tocmai dl părinte Tanco a propus, ca să meargă o deputație din partea comunei la dl protopretore (fisolgăbirău) care să-l roage, ca să nu-i dea numitului evreu slobozie a-și deschide prăvălie în comună, că ei toți sînt contra așezării lui. A fost în acea deputație chiar dl preot, cu dl notar Vișan și doi economi fruntași Gr. Echim și V. Neagos (Duca). Pretorele însă li-a spus, că el, după lege, nu poate opri pe nime a să așeze în o comună ca negustor.

S'au dus acasă și în o nouă ședință au hotărît oamenii, că deși are slobozenie a vinde, comuna nu-l primește de locuitor al ei! Așa că porneala în sat contra lui s'a arătat destul de viu și pe față!

Crișmă n'a putut căpăta, căci comuna și-a câștigat dreptul de crișmărit pe sama sa și în crișma sa a pus pe sălișteanul din vorbă!

„Eu insumi, scrie dl părinte Tanco, pe Burăh nu-l cunosc, în prăvălia lui n'am călcat nici odată, și nici nu o voi face aceasta cîtă vreme avem două prăvălii românești în comună“.

Din declarația această hotărîtă a părintelui Tanco, reese, că în scrisoarea din vorbă dsa a fost pe nedrept învinuit de a fi primit cu un picior de bunăvoință macar, pe evreul din vorbă. Păcătoarele cunoștință, și rugăm pe Românii din Monor, a să purta cu toți așa hotărîți contra cuiului strein ce li-s'a vîrît în casă, precum spune dl preot că să poartă. Până au prăvălii românești în comună, sînt niște oameni fără judecată, cei-ce ar căuta pe cea alui Burăh!

Corespondentul nostru a avut știri greșite din comuna vecină, — ceea-ce prin aceasta rectificăm cu plăcere.

Lucruri slabe.

În comuna Păgășia (Solnoc Dobăca) după o gramadă de vreme, în urmă sa deschis școală românească cu învățător diplomat, da unii oameni nefiind învățați a plăti dascăl, și cu deosebire unele rămășițe de preot și, ceva uscături, au început ațîțările în popor ca să nu plătească la dascăl, și să huiđuiască pe popa din sat, că numai el a adus „greutatea“ pe sat: școala și dascălul!

Ba, spre rușinea noastră, au băgat rugare la varmeghie că lor le trebuie — școală de stat!

Și toate aceste le fac niște oameni (între cari și birăul), dela cari ai aștepta altă judecată, altă prețuire a școlii!

Un îndurerat.

Sărmani frați Români! Oare cît vă mai trece până să veniți și voi peste tot locul la dreapta înțelegere, că școala românească e cel mai mare bine ce vi-l puteți

face pentru fi și nepoții vostri și pentru viitorul neamului nostru pe acest pămînt!

Preot și capelan în Vidra.

După lungi frămîntări de aproape jumătate de an, în 24 Aprilie s'a ținut alegerea de preot și capelan în comuna Vidra-de-sus.

Ca preot a fost ales Iosif Trifa teolog absolut, cu 186 de voturi, față de 6 voturi date altui candidat, — iar de capelan pe viață a fost ales Avram Leah, cu totalitatea voturilor.

Noii păstori sînt ambii oameni tineri, cari să apropie cu multe gânduri bune și cu multă dragoste de turma ce li-s'a încredințază spre păstorie.

Poporul, care a purtat o luptă lungă și dîră pentru izbînda noilor aleși, a rămas foarte mîngăiat de această alegere!

Ajute-le Dumnezeu noilor preoți să muncească mulți ani fericiți cu spor și izbîndă în ogorul lui Christos!

Cerere de ajutor pentru zidire de școli populare.

Parochienii din Rapoltul-mare (tractul Geoagiului) vînd să-și edifice din nou școala, neavînd mijloace materiale îndestulitoare — fiind numai un an de cînd și-au renovat biserica, — apelează pe această cale la sprijinul tuturor Românilor de aici, să dîruiască a comunei cu obolul lor pentru a putea aduna o sumă îndestulitoare pentru edificare.

Frații din Rapolt nădăjduiesc că Românii de bine, — cari doresc înaintarea poporului nostru românesc și cari doresc — că altarele în cari s'a cultivat dragostea de lege și de limba noastră strămoșască, să nu să peardă nu vor pregeta a veni în ajutorul poporului nostru, care deși sărac, lucrînd în parte pe moșiile domnilor, a asigurat salariul învățătoresc, în conformitate cu legea, din ale sale puteri, — fiind în comună și școală de stat, pentru a putea acoperi cheltuielile cu edificarea școlii. Darurile să se trimită pe adresa Epitopiei parochiale române gr-ort. în Rapoltul-mare (Nagy Rápolt, per Piski.)

— Frații noștri Moți din Mogoș-Mămăligani, cer și ei ajutor, cu următoarele calde cuvinte:

„Noi „Mămăliganii“, avînd biserice, am făcut și școală, care până astăzi dă dovadă despre chemarea ei. Școala noastră făcută din lemn (ramuri verzi), era bună odinioară pentru micuții „moți“. Astăzi să cere să avem școală de zid!“

Comuna bisericească foarte tare stărue să poată face lucrul acesta, dar poporul credincios, care chiar și astăzi poartă sarcina cheltuielilor cu restaurarea lăcașului Sfîntei Biserici, nu mai poate jertfi. Trebuie să apelăm!

Da, noi „Moții“ români, creștini a Sfîntei Biserici române gr-ort. a-

pelăm la Românii noștri creștini, să binevoiască cu ajutorul lor a înlesni speșele poporului sărac dela această biserică ca să-și poată zidi școala pe care o au prețuit-o și atunci cînd au fost numai din ramuri edificată.

„Moții“ strigă în credință Dumnezeuască: „Creștine, iubește pe aproapele tău, ca pe tine însuși“, — și-l ajută!

Ajutoarele să se trimită la: Comuna bisericească gr-ort. din Mogoș-Mămăligani, (u. p. Bucsum) pentru edificarea școlii!

Mulțămită.

Cu ocaziunea petrecerii aranjată de tinerimea română din Vințul-de-jos în favorul închiderii noului cimiteriu gr-ort. din loc, ținută la Sf. George a. c. au binevoit a contribui ca suprasolvire următorii stimați domni: dl pretore din lec Kovács 9 cor., Aug. Cărăban, cassar la filiala Sebeșanei 4 cor., Aug. Aron, m. cojocar, Seb. Șiara proprietar, Klein Miksa, întreprinzător, König Șándor, Intr., Tudor Iacob, Székely Árpád cîte 2 cor., Nicolae Rotariu, cantor gr-ort., Ioan Limbean, cant. gr-cat., George Todericiu, păpuțar, Vasile Dragosin, păpuțar, Miron Dath, june, Ioan Romosan, Miron Silvestru, june, Todor Dan, măcelar, Benedek Lajos, comerciant, N. Somlo cîte 1 coroană. Avram Șiara, rotariu și Gligor Dath cîte 60 fil. — Intrate au fost cor. 12140 fil. din care subtrăgîndu-se ansele de cor. 7100 fil rămîne un venit curat de 47 cor. care bani s'au dat destinațiunei lor. Exprimăm și pe această cale mulțămite stimaților domni cari au contribuit.

Vinț, 11 Maiu st. v. 1911. Pentru comitetul aranjator: Nicolae Rotariu, cassar, Seb. Șiara, not.

MULȚUMITĂ.

La producțiunea corală-teatrală, din Iclandul-mare (com. Turda-Arieș), ținută la Dumineca Tomii sub conducerea dlui învățător Iosof, au binevoit a suprasolvi Dni: Vasile Hodos, Iclandul mare, 2 cor., Vasile Suciu, Căpușul-de-cîmpie, 220 fil., Ioan Coman, Căpușul-de-cîmpie, 1 cor., Ioan Boer, Lechința-de-murăș, 4 cor., Szolinger Șándor, Iclandul-mare, 20 fil., Meiszter Ignác, Iclandul-mare, 2 cor., George Jovrea, Iclandul-mare, 40 fil., Vasile Mailat, Iclandul-mare, 60 fil., Daniil Iosof, Cacova, 1 cor., Ilarie Iosof, Lopadia-română, 1 cor., Ioan Csász, Iclandul-mare, 20 fil. și Leonte Mailat, Iclandul mare, 60 fil.

Subtrăgîndu-se cheltuielile, a rămas un venit curat de 20 cor., care sumă s'a întrebunțat în scopul bibliotecii tinerimei din loc.

Tuturor cari au binevoit a suprasolvi li-se aduce și pe calea aceasta mulțumită publică.

Iclandul-mare, la 12 Maiu, 1911. 1-1 (178) Comitetul aranjator.

„Libertatea“
— cu toate 3 adausese sale —
de acum pîn' la capătul anului
numai 3 cor. 50 fil!

Fără „Bobirnaci“ numai 3 cor!

Țințeg valah.

— 3/16 Maiu. —

Popoare-au răsărit și s'au perdut
In umbra 'ntunecată-a neființei,
Și 'mpărății crezute biruinței
In noapte prăvălite-au dispărut.

Venit-au peste noi cu foc și moarte
Puvoaiele de jaf și prăzi setoase.
Ne-au potopit cîmpiile mănoase,
Dar moartea a avut de dînșii parte.

Iar tu, vlăstar din nobilă tulpină,
Sădit în fața vîntului năpraznic,
Tu, doar pe Domnul singur avînd paznic,
Văzuși cum valu 'n fața ta să 'nclină.

Și mîndru ai crescut în locul sfînt,
Unde cesari te-au pus de sentinelă.
Furtuna te-a izbit nebun, rebelă,
Dar fără să te plece la pămînt.

Și-acum te 'nalți, stejar măreț la fire,
In umbra ta s'acoperi tot pămîntul!
Și ce nenorocit rostî cuvîntul
Că neamul nostru merge spre peire?

Să moară cel ce n'a perit în foc
Și fierul n'a putut ca să-l rănească,
Ci 'nvingător ca sabia cerească
A răsărit pe strămoșescu-'i loc?

Supuse neamurile-or fi peirei
Ca frunzele la vîntul toamnei, rece,
Biruitori prin veacuri noi vom trece,
Căci este 'n noi sămînța nemurirei.

Cînd soarele lumina sa schimba-va
Și lumile vor sta în mort repaos,
Cînd totul să va 'ntoarce 'n negrul haos,
Atunci, și nici atunci n'om pierde slava.

De ce cobîți atuncea viitorul?
Ridică-ți fruntea trufaș, tu, Române,
De e azi nor, lumină va fi mîne,
Căci soarele zdrobește 'n mersu-'i norul!

„Tribuna.“

I. U. Soriciu.

Poporul cere mișcare!

— Adunarea dela Igrîș. —

Țăranii români din Igrîș (comit. Aradului), au pus la cale pe 7 Maiu n. o adunare poporală românească cu scop politic, în comuna lor. Văd bunii noștri frați, căci cetesc foi și-s oameni ce-și bat și ei capul cu treburile de obște ale neamului, — văd ei că ne aflăm în ajunul acelor zile de foarte mare însemnătate, cînd sfatul țării va hotărî despre noua lege de vot, — și simt ei, că acum e timpul, a să arăta lumii și țării, care e părerea poporului român în această treabă! De aceea, chiar fără a aștepta porneala din partea Comitetului național, — ei au cerut, ca la ei să te țină o adunare, unde ei, inimoșii igrișeni și frații lor din vecinătate, să-și arate doririle, simțirile! Au chemat apoi pe mai mulți fruntași dela Arad, și adunarea s'a ținut în 7 Maiu n., cu frumoasă reușită.

(Luindu-ne în numărul trecut al „Libertății“ mult loc descrierea luptei, cesă dă prin recursul contra alegerii dela

Orăștie, n'am mai putut cuprinde și darea de samă despre alte treburi însemnate ce ar fi fost de rînd, cum e și asta. Le aducem acum).

Dintre fruntașii români dela Arad, au mers la Igrîș, domnii Vasile Goldiș, Dr. Cornel Iancu, Dr. Ioan Suci, Constantin Savu, etc., cari au fost primiți de Călușeri la marginea hotarului Igrîșului.

Adunarea s'a deschis la orele 3 după amezai prin țaranul fruntaș George Galu. Ca președinte a fost propus economul Ioan Jebenean, iar notar al adunării Constantin Savu, red. la „Românul.“

A vorbit dl Dr. Cornel Iancu, lăudînd dragostea de neam a Igrîșenilor, și arătînd însemnătatea adunărilor poporale. Suntem acum, a zis vorbitorul, în preajma luptei pe care trebuie să o dăm cu toate puterile noastre pentru votul universal! Votul universal este singurul mijloc, care poate scăpa țara de jugul tiranilor, cari s'au înstăpănit asupra ei (Așa-il Să piară lipitorile! striga poporul)! Noi purtăm lupta aceasta în ciuda tuturor piedecilor ce ni-se pun în cale. Con-

tele Ștefan Tisza (Jos cu el! Piară ticălosul!) a crezut, că ne va lua toată puterea, izbutind să ducă cu sine pe Mangra. (Huidueli la adresa lui Mangra.)

Chiamă pe toți să steie neclintiti sub steagul partidului național român, care singur cere adevăratele lipsuri ale neamului românesc din Ungaria și Ardeal.

Di Dr. I. Suci, arată nedreptățile, de cari sufăr toate popoarele țării sub domnia nemeșilor! Stăruind asupra tovărășiei de luptă cu partidul Justh și social-democrației, zice: Noi vrem mai presus de toate votul universal, egal, direct, secret și pe comune! (Așa-il Trăiască!) Justhiștii și social-democrații zic, că și ei vor acest vot universal. Noi trebuie să le dăm tot sprijinul în lupta aceasta. Partidul național rămîne și mai departe de tot neatrănător de alte partide și își susține neștirbit programul său întreg, dar pentru vot universal e gata să se întovărășească cu orișî cine! (Bravo! Așa-il)

Di Savu, vorbește asupra marelui adevăr, că în politică nici un rod nu se poate ajunge, dacă mulțimea nu are deplină încredere în conducătorii săi. Provoacă deci pe cei de față, ca să fie cu deplină încredere față cu comitetul național, care este alcătuit din cei mai vrednici bărbați ai neamului.

Di Goldiș, spune: În zilele acestea s'a înmormîntat în Budapesta ministrul Hieronymi. Dzeu să-l ierte. (Ierte-l Dumnezeu)! Înainte de asta cînd vîntul care dat porunca, să fie oprită lucrarea partidului național român. Iată însă, că ministrul hătălmaș a murit, iar partidul național român trăiește, și noi, aci înaintea sfintei biserici și în fața lui Dumnezeu, fără frică de puternicii lumii, în numele partidului național român cerem și azi pentru națiunea română din Ungaria și Transilvania toate drepturile politice, cari i-să cuvin unei națiuni, ce numără trei milioane de suflete în țara aceasta! (Așa-il Trăiască!)

Președintele Jebenean propune și adunarea primește hotărîrea prin care: Adunarea poporală ținută în Igrîș, protestează împotriva politicii generale a guvernului care neprețuește drepturile naționale ale popoarelor nemaghiare din patrie, și cere înfăptuirea cît mai grabnică a legii despre votul universal, secret, egal, direct și pe comune! — Roagă comitetul partidului național român, să lucreze întru acest scop împreună cu toate partidele politice din țară, cari cu sinceritate și fără rezervă luptă pentru acelaș scop. — Cere ca fiecare popor să fie învățat (în școală), administrat (în cancelariile deregătorilor), și judecat, în limba sa proprie!

La urmă s'au trimis telegrame de alipire domnilor Gheorghe Pop

de Băsești, președintele partidului și Dr. Teodor Mihali, președintele clubului deputaților naționaliști.

Astfel, frumos, a decurs adunarea pusă la cale de țărănimea română din Igrîș.

Nu mult după această porneală a poporului, a țărănimei, — s'a adunat la Pesta și Comitetul național, și luînd la cunoștință adunarea dela Igrîș, și bucurîndu-să de ea, — a hotărît și el, ca conducere a treburilor naționale, că va pune la cale vre-o 50 de adunări poporale în toate părțile locuite de Români, dînd privilegiu poporului nostru de pretutindenea, a-și arăta simțirile, așa cum au făcut-o bravii frați dela Igrîș!

Pe unde veți fi chemați, fraților, la adunări de acest fel, mergeți cu toții și le faceți să reușească măreți!

Achim András, ucis!

Deputatul partidului țărănesc dela Bichiș Ciaba, ucis în casa sa, de doi domnișori din partidul politic contrar.

Un omor îngrozitor și respingător a avut loc Dumineca trecută la Bichiș Ciaba, în Ungaria: Deputatul Achim András, om din popor și cap al partidului țărănesc unguresc de acolo, — a fost ucis în casa sa proprie de doi copii ai lui Dr. Zsilinsky Endre, contrar politic al deputatului! L'au ucis în dormitor, dimineața la 8 ciasuri, pe cînd nici nu era îmbrăcat, și numai atunci să sculase. Iacă, pe scurt, istoria uribului omor:

Trăia de ani de zile în dușmănie politică cu Achim András, pe care îl pizmuia că a ajuns așa de cu vază la popor, încît a ieșit ales și deputat, și nu candidatul lor, al domnilor, care a căzut bătut de partidul tare alui Achim. Achim e om din popor, avînd numai 4 clase de gimnaziu, dar bun de gură și înflăcărat ațîțător de popor contra domnilor cari nu socotesc poporul întru nimic. Ajunsesse așa de iubit de popor și temut de domni, încît nu mai cutezau să i-se împotrivească decît puțini de tot. Pusese mîna și pe conducerea orașului și și de acolo alunga dela arînzi și dela venituri, pe toți domnii cei nesocotitori de popor și le dădea la oameni mai cu suflăt pentru țărănime. De aceea și era așa iubit de tot poporul.

Era însă neînfrinat la vorbă și la purtare cu domnii, pe care îi ura. Acum pe urmă își scosese și o foaie în Ciaba și prin aceea biciuia pe unii alții, și mai nou luase la frecuş pe Dr. Zsilinsky Endre, arătîndu-l ca pe un om ce și-a făcut avere din parcelări și chiverniseli de avere streină, fără a da samă la vreme și bine de aceea, — și cu altele l'a învinuit.

Zsilinsky are 2 feciori, unul inrist, altul inginer; ei au cîntat în oraș doi oameni cari să meargă să ceară

samă deputatului pentru vătămarile aduse tatălui lor, — dar nu s'a aflat nimenea în oraș care să se prindă cu Achim! Atunci ei s'au gândit una, și haid, că merg ei la el! S'au dus Duminecă dimineața pe la 8 ore, pe când Achim nu era nici îmbrăcat și i-au dat de știre, că vreau să vorbească cu el. El i a primit așa cum era, de jumătate îmbrăcat. Cei doi tineri i-au spus că de ce au venit: să îl facă să-și retragă vătămarile aduse tatălui lor. La asta Achim, cum era om inte de fire, s'a aprins și ci-că le-ar fi zis:

— Vă dau eu voaună retragerel! Să vă cărați din casa mea! *Ce am scris e drept! Nu trag napoi nici un cuvânt!*

— Dar noi de aici nu ne ducem, — i-au răspuns cutezătorii tineri, — până nu ne dai făgăduința că o faci!

Atunci Achim ci-că s'a înfuriat și a pus mâna pe unul din ei să-l dea afară. Ba ar fi pus mâna pe-o bătă și i-a dat una la cel ce zisese că: nu mergem! Apoi acela a sărit la el și s'au încăerat. Atunci celalalt frate a tras revolverul și-a descărcat două gloanțe asupra nenorocitului om, amândouă lovindul: unul în piciorul drept, în pulpă, celalalt în foale, spărgându-i mațele pe vre-o 5 locuri și un rărunche!

Nenorocitul a mai avut atîta putere să iasă afară strigînd după ajutor, — apoi acolo în ambit (gang) a căzut jos în baltă de singel.

Cei doi tineri s'au depărtat repede și s'au înștiințat la poliție, care a luat necrologul și l'au dus la procurorul să se înștiințeze. Au mers și acolo. Procurorul i-a lăsat liberi.

Intr'acees în oraș s'a lătit ca fulgerul vestea întimplării sîngeroase! Medicii venind, au dat poruncă să fie dus rănitul în spital. Multime uriașă de lume încungiurase casa deputatului pușcat. El a fost pus pe un car de bolnavi și dus pe sus. Pe drum făcea semn cu mâinile multîmii, luîndu-și rămas bun dela ea, că el merge pe drumul morții.

În oraș a fost o aprindere în suflete și o furie contra familiei Zsilinsky, că ar fi potopit'o. Gendarmii însă le-au încungiurat casa, asemenea spitalul unde a fost dus rănitul.

A mai trăit până mâne-zi la amiază, cînd apoi a murit în cumplite chinuri.

Repede a venit judele cercetător dela Giula de Pa ascultat. Judele cercetător a rînduit îndată arestarea celor doi tineri ucigași. Azi ei zac în arest, așteptînd pertractarea care să judece vina lor. Iar afară, alt rînd de greu bolnavi au căzut la pat: mama celor doi tineri, care înfrîntă de necaz, s'a bolnăvit greu, — și femeia lui Achim, care rămîne văduvă cu 3 copii!

Ca să nu izbucnească tulburări în oraș, toată armata stă gata în

casarme, spre a ieși în ori-ce clipă afară pentru a face rînduială, — iar din comitat s'au adunat repede prin porunci, pe telegraf și telefon, toți gemdarmii, vre-o 200, sub comanda unui ofițer, care circula în patrule dese pe toate stradele pentru a ținea liniște.

Ingropăciunea i-s'a făcut ieri, Mercuri în 17 Maiu, în fața alor zeci și zeci de mii de țărani adunați din tot ținutul!

Pe aproape toate casele era steag negru de jale.

Iritarea, necazul, asupra „domnilor” și a partidului lor, s'a urcat. Inseși dieta și-a arătat neplăcerea pentru sălbatecul omor.

NOUȚĂȚI

† Paulina Lucaciu. Vineri, în săptămîna trecută, ne a venit jalnica știre telegrafică, că scumpa soție a marelui nostru luptător național Dr. Vasile Lucaciu, *Paulina Lucaciu*, a încetat din viață în acea zi, — trezind nespuse jale în jurul său și zdrobind cu totul pe scumpul ei soț. Răposata era o Româncă cu suflet mare, care totdeauna a încurajat și a mîngăiat pe iubitul ei soț cînd îl ajungeau grelele lovituri ale sorții în chip de pedepse politice! Și deși a avut a gusta mult din paharul amar al sorții de a-și vedea soțul în total vre-o 5 ani de zile închis în temniți, și de stat și ordine, pentru luptele sale politice, — totuși cu drag l'a întărit cu vorba ei dulce și caldă, ca să și poarte cu bărbătească încredințare...

Înțelegă dar ori-cine golul uriaș ce-l simte azi frunțașul nostru luptător, îmbătrînit și el în nesfîșitele lupte naționale, — prin pierderea scumpului său tovarăș de viață și mîngăietor în suferințe!

Dee i Dzeu ei odichna sa dulce de veci, ca la mamă bună și Româncă cu suflet mare, iar întristatului soț mîngăere și tărie sufletească, să poată suporta cu pace și această mare încercare a sorții, care nu l'a cruțat în viață cu grele încercării!

„A murit Niță cel mic...”

— Mort de muștrarea sufletului. —

Ziua de 14 Maiu n. vestea prin sunetul clopotelor dela biserica gror. română din loc, înmormîntare. Oamenii să întrebau:

— Cine a murit?

— Niță cel mic (Ion Mihăescu), era răspunsul.

— Cum să poate, că doară n'a fost bolnav, n'a zăcut ca altă lume?

— E drept că n'a zăcut ros de boală care mîncă carne și case, ci l'a uscat pe picloare muștrarea sufletului, de cînd, nenorocitul, și a vindut votul evreului Fakas, ca să câștige o crișmă unei nepoate a sale, — era tilcul întimplării.

Fusese om cu stare bună, înainte vreme chiar membru în comitetul parochial. La alegerile trecute, făgăduindu-i-se pe sama nepoatei crișmă, și-a uitat că era într-o

menii de frunte ai poporului, și n'au mai prins toate desmînfările, el s'a dus ca un păcătos de rînd și s'a închinat celor ce au răstignit pe Christos și dreptul neamului nostru în acest oraș!

De atunci n'a mai avut zi bună. Și domnii și țărani cel cinstiți, îl desprețuiau ca pe un vînzător de neam și la salutul lui speriat, nime nu-i răspundea în biserică de să ivea, i-să întorceau spatele de cunoscuții de mai înainte, în evangeliile cele cu atîtea pilduri luminate despre nemernicii prigonitori ai dreptății sfinte și a luptătorilor pentru adevăr, și cu atîtea osîndiri asupra vîndușilor și răilor el vedea în toate o ocară și-o osîndă la adresa sa și o făgăduință dumnezeiască, că ce răsplată îl așteaptă! Nici nu mai cuteza să vie la biserică, căci îl împungeau privirile desprețuitoare ce i să aruncau. Remușcările sufletului începură a-i chinul bătrînețele. Nepoata își căpătă crișma, ca o răsplată a păcătosului unchiu. Căteanele răcneau în crișmă (că-i lîngă căsarmă), iar răcnetele lor loveau în sufletul lui ca tot atîtea risuri alui Satan, care să bucura că a înduplecat un suflet să cadă în urful păcat de a să vinde. Il mai muncea și gîndul că acuși o să fie cercetare pentru alegere și el va fi dus și pus să spună adevărul ori să mintă, și să joare pe asta!

Acestea l'au ros la inimă, ca un verme la măduva unui pom, — și să stîngea vîzîndu-l cu ochii, până să potopi, fără a lăsa păreri de rău ne l'au să aibă o înmormîntare frumoasă, că fusese membru al Vecinătății meseriașilor, care unde iese, ridică mult frumseța înmormîntării. Nici jumătate însă din membrii nu au mers să-i facă cinstea a-l petrece la groapă. Cei mulți n'au vrut să meargă, neaflîndu-l vrednic de această luare aminte. Nepoții cu crișma, voind a-i face îngropare frumoasă, chemase, afară de preotul oficios, și pe al doilea preot, să-l îngroape cu doi preoți. Al doilea preot li-a respins cererea. Nu l'a aflat vrednic a-i da atîta onoare. Popor asemenea foarte puțin. Frunțașii poporului nu au vrut să știe de el, ca de unul ce așa și-a necinstit bătrînețele.

Ci-că de morți nu să cade să vorbești decît de bine. Așa e. Dar noi înțelegem asta așa, că dacă cineva în viața sa a avut păcate ca o m, ca singuratic, acelea să se ierte și să nu să mai pomenească în cîiasul morții lui.

Acei însă, cari cad în grozavul păcat al vînzării de neam, fac un păcat ce nu-l privește numai pe ei, că ei binele de obște al tuturor l'au speculat, l'au vindut, cinstea tuturor au călcat'o în tînz, — acest fel de păcătoși trebuie înfierați și în cîiasul morții lor!

Și nenorocitul Niță cel mic de aceștia a fost.

Așa vom pomeni și pe alții de cari ni-să va da știre.

Di Ioan Jantea, candidat de avocat în Orăștie, — a depus cu succes examenul de Doctor în științele iuridice la universitatea din Cluj, — și Sămbătă în 20 Maiu va fi promovat de Doctor la aceea universitate!

Felicităm călduros!

Dela Brad.

În timpul mai nou inteligența română a fost inundată cu niște sorisori (toate recomandate!) din partea profesorului Dr. P. Oprea din Brad, prin cari cere ajutor dela mari și dela mici, pe sama gimnaziului. Faptul în sine ar fi frumos, dacă n'ar fi făcut cu gînd egoist, respingător: Dr. Oprea, datul în coate cu Ungurii dela Brad, nu cere ajutor curat, desinteresat, pentru gimnaziu, ci pune oamenilor înainte spre iscălire declarații că ei, binefăcătorii: „...colaborează cu Dr. Oprea la înălțarea gimnaziului”. Adecă el vrea ca noi, marea obște, să ajutăm gimnaziul, dar să-l spălăm și pe el și să-l declarăm de un fel de luceafăr mîntuitor al aceluia! Acl e partea urtă a lucrului. Binele trebuie făcut pentru că e bine, fără a-ți reclama chiar înainte răsplata, fala, pentru el.

Dar mai e rău în acest lucru și faptul, că un gimnaziu nu e un așezămînt fără stăpîn, proprietate a unui om. Gimnaziul din Brad își are conducerea sa, un Comitet gimnazial, cu epitropie, răspunzătoare adunărilor mari ale reprezentanței ce să ține an de an, și toate sub paza Conzistorului din Sibiu. Aceste corporațiuni, în înțelegere cu Direcțiunea și cu tot corpul profesoral, sunt chemate a lua în mână lucrul cu ridicarea gimnaziului, cu cererea de ajutor pe sama lui, și nu un singur om de capul lui, care vrea prin eventualele ajutoare ale inimilor bune, să se înalțe și să se spele pe sine!...

Vom da cu toții, și să și dăm cu toții, tot ajutorul ce să poate acestui gimnaziu, de care avem mai mare lipsă ca ori-cînd, să-l vedem mărit, lărgit, putînd cuprinde îndoit ori întreit de mulți fii rîvnitori după învățătură, ai neamului nostru, — dar asta o vom face, și să o facem, în ordinea sa.

Intreg fondul de zidire al gimnaziului e chivernisit de Conzistorul din Sibiu. Epitropia gimnazială primește și ea ajutoarele ce i-să trimit de-adreptul, dar apoi le transpune Cassei Conzistorului, spre alăturare la ceialalți bani ce acolo să păstrează.

Acei dar, cari au inimă bună pentru acest gimnaziu, să trimită darurile lor fie Epitropiei gimnaziale, fie de-adreptul Conzistorului la Sibiu, pentru fondul gimnazial, dar nu persoanelor, nici ca „conlucrare” cu cutare persoană ce are prea multă mîncărime de mărire, fără a alege în mijloacele prin cari să-și ajungă mărirea.

Insemnăm încă aci, că **Dr. Oprea** nici nu mai e asi episcop al gimnaziului. A fost silit a să retrage din acest post pe care îl avea din vremuri mai bune, tocmai fiindcă s'a descoperit cu durere, de comitetul gimnazial, că dsa, ca episcop, face apeluri de acestea personale, și folosește sigiliile episcopiei, fără consfătuire cu comitetul.

La banca „Ardedeană“ din Orăștie, dela 1 Mai până la 1 Septembrie, cancelariile sunt deschise numai înainte de amiaz, dela 1/2 la 8 până 1/2, la 1 d. a. Incolo după prinz banca e închisă.

Vinerea și Sîmbăta însă (fiind acestea zi de țirg de săptămîna) e deschisă și după amiaz.

Nou avocat în Tășnad. Am onoare a aduce la cunoștință că mi-am deschis cancelarie advocațională în Tășnad (com. Selagiului, casa Coronca). Cu stimă Dr. Alexandru Aciu, avocat.

Cunoaștem pe dl Aciu ca pe unul din cei mai buni bărbați tineri români, cu simțăminte curate, cu inimă pentru popor. Atragem cu drag luarea aminte a cetitorilor noștri din acele părți, asupra dsale.

Logodnă. Dșoara Catița Cădăriu și dl Victor C. Sciopane, cand. de preot, încredințați. Lugos Fizeș.

Petresere în Petroșeni să aranjează Duminecă în 21 Mai n. în hotelul „Wagner“ sub patronajul „Reuniunii femeilor române gr.-or.“ în scop de-a ajuta școala gr.-or. de acolo.

Toate foile noastre își arată Inse nemulțumirea cu faptul, că aranjeatorii nu s'au mulțumit a trimite invitări românești la această petrecere românească, ci au făcut un rînd și ungurești pentru a atrage și streini. Dar atunci va trebui să le cînti și cîntări ungurești la petrecere, și ușor poți da privilegiu la scandaluri. Suntem cu totul în contra astorfel de umblări cu pălăria în mână după bunăvoința streinilor, chiar și în Petroșeni.. Sunt acolo și în jur Români destui. Ei de ei pot arangea petreceri cît de reușite. Greșala ce acum s'a făcut, să nu să mai facă, căci urmîndu-se, să strică cu totul rostul petrecerilor noastre românești și ne arătăm prea oameni slabi, chiar naintea lor!

Din Român — Jidov! Iaca un lucru ce rar să pomenește. Doar în o sută de ani unul. S'a întîmplat acum în comuna Nermiș (din Bihor): Bociort Mitru, ca să poată lua o fată de jidov, s'a dat și el jidan, în loc de Mitru s'a băgat la protocol „Jakab“ și la religie în loc de gr.-or., s'a scris: „izraelit“.

De necrezut! Ni-să scrie din Sln-Nicolaul mare (în comit. Torontal), că la asentările de acolo, din 448 feciori ajunși la măsură, 133 au lipsit fiind duși în America, iar din cei 315 aflători acasă, comisia abia a găsit buni de serviciu militar. 8 (opt inși), 4 Români și 4 Sîrbi! Ce-i bun, e la America, ce-i slab, e lăsat „patriei“... Totuși nespuns de slab lucrul!

Moarte. Gerasim Rațiu, consilier ministerial în penzie, cavalier al ordinului de fer. cl. III etc., a încetat din viață în Budapesta 9 Martie, a. c., în etate de 64 ani. Fie-i țărîna ușoară!

Meseriașii români din Făgăraș sunt pe cale a înjghesba o Reuniune de meseriași. În luna trecută au avut o consfătuire, la care au luat parte și dnii Drăgan, prof. de religie și Const. Popp, și acum sunt în pregătire Statutele, iar în luna viitoare, Iunie, au de gînd să țină adunarea generală de constituire. Ajute-le Dzeu!

„Mulțumită. Subscribul viu și pe această cale a mi exprima sincerile mulțămiri celor-ce bine au voit a participa la înmormîntarea iubitei mele soții Elena. Mai ales mulțumesc Dier: Nicolae Martinovici preot, și G. Bujoran, inv. Topolovețul-mare; Romul Secoșan, preot. Ictar; Dumitru Popovici, preot. Nicolae Raicu inv. Budinț, Constantin Pava inv. penz. în Budinți. Și tuturor celor ce au dat ultimul onor iubitei mele răposate.

Panciova, 28 Apr. 1911. George Adoc, inv. gr.-or.

POSTA REDACȚIEI

Dlul I. I. în Vidra-de-sus. Nici noi nu-l știm adresa mai aproape. Scrie la: Dr. I. S. în București (la Ligă ori la „Minerva“), că îl află.

Dlul N. Vl. în Cîrpe. Nu aflăm să a sosit la noi fotografia din verbă. Mai trimite-o dată.

Dlul P. H. Nu găsim chipul d-tale. Dacă n'a avut un rest deosebit publicarea, nu l'am păstrat. Trimite-l de nou și scrie: Ce fapt însemnat al d-tale ar cere să-ți dăm chipul de soldat în foale?

Dlul I. M. în B. Același răspuns. Supărarea în astfel de cazuri e fără rest.

Dlul I. E. S. în Gal. Nu-i-o mai știm nici noi. S'a dus din Davaș, — poate chiar de groaza neafîștelor cereri, ce-l merg. Că el-că-l merg cîte 100—300 pe zi, de să îngrozește. Cantă să se acundă de noi...

Dlul I. Coor. în Warren, (Ohio). Foala își merge. Adresa s'a corectat. Plata în ordine.

Dlul I. D. în Marabolch (Germania). Mulțumim de frumusele cuvinte. La Dumineca Temii „Libertatea“ n'a dus adăsurii, a apărut singură. Versul s'îl vedem. Dar nu promitem nainte a-l publica. Numai de-o să scrii și bun. Fotografiiile ar fi bine să enprindă pe toți lucrătorii români de-acole, cîți ar fi, și făcute la fotograf bun, că de-'s slabe, ies în chip și mai slabe.

Dlul Cand. Gîlgor Tîrnova. Fii bun cere dară abonamentului nostru în Russen de acolo „Bebiracii“, ce vor merge în foile lui, că aceia sunt ai d-tale. Dînsul nu-'i ține.

Dlul I. B. în Șopteriu. Credem că nu e vrednic să mai scriem despre el atîta în foale. Ni-a fost trimis e rectificarea și ne bucurăm de ea, acum vedem că n'are rest e-o publicăm. Dvoastre cei bunii lucrări ca poporul să își zidească școala și ne dați știri despre purtarea poporului, care credem că va cunoaște binele din rîu și nu va lăsa neajutat altarul de luminat al șilor săi.

Dlul I. Isg. în Răch. Adresa aceea am mai dat-o, ei Dr. Lătrăny, în Eger. E dela Posta în sus. Dar scrie înțit de vezi are loc și cu ce preț primește. Nu pleca așa pe neștiute.

Dlul I. P. și soții în Biertan. Ințelegeți-vă cu președintele. Faceți cor bisericesc, care n'are lipsă de Statute întărite de ministru. Din cînd în cînd corul poate apoi da și producții de cîntări, ca concerte.

Dlul V. Leg. în P. (Gîngă Solca). Încă n'am luat lezul. Ne-a venit în vreme rea, cînd am avut lucru mult. Îl luăm la loteria cea mai apropiată.

Dr. Br. în V. O prostie. Nu-'s vrednici a sta de vorbă asupra lor.

G. N. în Prep. Dela lucru public poate fi scutit fiecare om, și bătrîn și tînăr, dar atunci își răscumpără munca cu bani. Altă scutire nu știm să fie.

A. P. în St. Nic. mare: Chipurile lor au fost date în „F. Int.“ și nu să face bine să le repetăm, așa fără scop. Ci de vrei, îți trimitem cîte un chip al lor din acele foi.

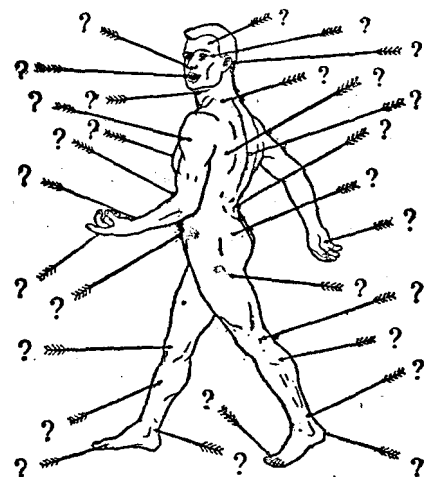
Dlul I. H. în N. E. E un lucru așa de local, că nu are rost să-l publicăm. Mai ales că acolo cuvîntul conzistorului e hotărîtor, nu părerile străni ale părintelui.

T. G. în Seml. Numeri așa vechi nu mai păstrăm.

N. B. în Br. „Reversul“ să rupe aici cînd vin banii pe Calendare, nu îl trimitem napoi. Dta ai dovadă la mână: recepisa postală.

G. G. în Cîmpa. Scrisori scrise cu ceruza, nu le cetim. De ce n'ai scris curat și ceteș cu cerneală?

Te sagatează? (Ai dureri?) 19-25

I. Fluidul Elza alui Feller e, după experiențele noastre, liniștitor de dureri, vindecător, încetează durerile; repede și sigur vindecă: reumă (spurc), slăbie de nervi, junghieri în coaste, influența, dureri de cap, de dinți, de spate, amorțeală, durere de ochi, migrenă și multe nepomenite aci! Fluidul Elza alui Feller e folosit cu efect fără pereche la răgușală, catar, dureri de piept și gît și morburii din curent ori răceală. devărat e numai dacă pe sticlă este numele „Feller“. 12 sticle mici sau 6 mari ori 2 speciale, K 5, franco

II. Vestim apoi, că lumea folosește cu efect distins și sigur Pilulele-Rebarbara de mînat alui Feller, contra durerilor de stomac, zgîrciuri, lipsă de poftă, arsuri de fier, greață, amețală, rigăeli, haemoroide și alte conturbări de mistuire. 6 cutii franco cu 4 coroane. — Să ne ferim însă de imitațiuni și să adresăm acurat așa

Eugen V. Feller, apotecar Stubica, Centrala 119 (comit. Zagrab.)

Asigurări contra... mijlocește la c puternică bancă de asigurări, administrația foii noastre „Libertatea“. Cei-ce ar [dor] să-și asigure holdele contra grindinei, să ne ceară informațiuni.

Pentru Valea-Geoagiului face asigurări contra grindinei, dl preot Ioan Andrei Domșa din Bozeș.

Ofert de căsătorie.

Un tiner oficiant de stat, cu salar anual da 2400 cor., și drept de penziune, în lipsă de cunoștințe, dorește pe această cale a face cunoștință cu o domnișoară în etate de 17—23 ani, care să aibă cel puțin 3000 cor. ca zestre, pentru totdeauna.

Care trimite fotografia, în 15 zile o primește înapoi. La epistole fără nume, nu să dă răspuns.

Ofertele să se trimită la administrația „Libertatea“, sub titlul: „credință și iubire“, care le va trimite respectivului. Discreția asigurată. (177) 1-1

În Orăștie, strada Grădinarilor, să află

de vînzare

o grădină foarte potrivită pentru

2 locuri de casă.

Să vinde și în două părți.

A să adresa la Dumitru Martin,

măsar în Orăștie. (182) 1-2

P. T.

Am onoare a Vă comunica, că cu 1 Mai st. n. 1911, mi-am mutat cancelaria advocațională din str. Jenőherczeg în casa mea proprie din Timișoara-Cetate, strada Petőfi Nr. 4, vis-à-vis de biserică cate-drală rom.-cat. din piața Losonczy.

Cu stimă (174) 1-3 Dr. Pompil Cioban, avocat.

4 vieri

soiu: albi englezești (Yogshir), de 1 an de bătrîni, — foarte frumos dezvoltăți:

de vînzare,

la Domeniul din Bobilna a dlui Dr. A. Vlad. (176) 1-3

Practicanți de prăvălie.

În prăvălia de ferărie a subscribului află aplicare imediată sub condițiuni favorabile 1 eventual 2 băeți, ca practicanți.

Cei cu clase gimnaziale și cunoștință de limbi, sunt preferiți.

Stan Steflea, (181) 1-3 com. în Săliște, (Szellistye, Szeben m.)

Anunț de căsătorie.

Un tînăr măiestru, care are un venit anual curat de 1200—1500 fl. (3000 cor.) caută o tînără de soție, în etate de 18—24 ani, cu cultură potrivită, să poseadă și limba maghiară. Căzătorie 1000—2000 fl. ministrăția foii, care va trimite surorile la locul lor. (172) 2-3

O calfă de prăvălei

și

un învățacel

află aplicare numai decît în prăvălia mixtă a negustorului român:

Ioan Cutean,

(180) 1-2 din Brad (com. Hunedoarei).

Halical	PREMIER	Biciclu
Executate prima și valoros!		Cea mai naltă perfecție tehnică.
Catalog gratis.		in Eger (Boemia).
Atelierele „Premier“		Reprezentant: Carol Reck, Orăștie. (168) 2-10

4 tauri

din cari: 1 Simenthal soiu curat, și 3 Pinzgau, asemenea soiu curat, din vaci și tauri veniți original din Tirol!, — să află

de vînzare

la subscribul. Unul (de Pinzgau) a căpătat certificatul oficios, ceilalți sunt încă numai de cite 17 luni, deci peste o lună să pot și aceștia folosi.

Nicolae Petrașcu din Lanerâm Nr. 280. (179) 1-2. (Lámkorék, p. Szászszobes)

„POPORUL“

instituit de credit și economii, societ. pe acții în Lugos.

Prospect de emisiune.

Adunarea generală a Institutului de credit și economii »Poporul« societate pe acții în Lugoj, ținută la 23 Februarie a. c. a decis urcarea capitalului social dela cor. 220.000, la cor. 600.000, prin emisiunea alor 3800 acții noi, și îndeplinirea acestei operațiuni a încredințat-o subscrisei direcțiuni.

Pe baza acestui mandat avem onoare a prezenta lista de semnare cu următoarele condițiuni:

1. Institutul de credit și economii »Poporul«, societate pe acții în Lugoj, urcă capitalul social dela 220.000 cor. la 600.000 cor. și esminte spre acest scop 3800 acții noi în valoare nominală de 100 cor. bucata.

2. Sămnarea acțiilor să efeituește pe listele de subscriere aflătoare în biroul institutului și la persoanele încredințate din partea direcțiunei și să închee cu 30 August a. c. Solvirile până la acest termen să efeituesc la purtătorii listelor de semnare, iar după expirarea acestui termen numai la cassa institutului.

3. a) Fiecare acționar vechiu al institutului are drept să opteze și subscrie pe baza acțiilor sale, până în 30 Iulie a. c. cîte o acție nouă după fiecare acție veche, pe lîngă prețul de 100 coroane și 2 coroane spese de emisiune, adică total 102 coroane de acție; b) Acționarilor vechi să mai rezervă dreptul a opta tot după 2 acții vechi cîte o acție nouă cu prețul de 120 cor., plus 2 cor. spese de emisiune adică total 122 cor. de acție; c) Restul acțiilor, adică 500 bucăți, precum și acțiile neoptate de acționarii vechii, să vor vinde și la neacționari cu prețul de 140 cor., plus 2 cor. spese de emisiune, total 142 cor. de acție.

4. Transmiterea dreptului de opțiune să admită numai în favorul cutărui acționar vechiu, și direcțiunea își rezervă dreptul a accepta sau respinge, fără motivare, semnările de acții efeituite prin persoane cari nu sunt acționari.

5. La semnarea acțiilor este a să solvi de acție a) 10 coroane, 30 coroane și c) 50 coroane, plus 2 coroane spese de emisiune, iar în decurs de 30 zile după expirarea termenului de acție iar restul în următoarele 7 rate egale:

Până la 1-a	Novembre 1911	10%	—	10 cor. de acție
» » »	Ianuarie 1912	»	»	»
» » »	Martie	»	»	»
» » »	Maiu	»	»	»
» » »	Iulie	»	»	»
» » »	Septembre	»	»	»
» » »	Novembre	»	»	»

6. Suma încursă peste valoarea nominală a acției, după detragerea speselor avute cu emisiunea, va intra în fondul de rezervă.

7. După ratele solvite să garantează acționarilor o fructificare de 5%, iar după ratele nesolvite la timp să compută 6% interese de întârziere, și să aplică §. 10 din statute. Spre cuitarea ratelor plătite să vor estrada acționarilor tittle provisorii, iar în contra aceloră, după achitarea deplină, să vor libera acțiile originale. Acțiile a căror preț deplin va fi achitat până la finea anului 1912, vor participa la dividendă anulului 1913 și să vor împărtași în drepturile statutare, ca și acțiunile vechi.

8. Pentru ratificarea definitivă a înmulțirii capitalului social și pentru modificarea corăzpunătoare a statutelor, în 60 zile dela expirarea termenului de semnare a acțiilor, atît acționarii cei vechi, cît și cei noi, vor fi convocați la adunarea generală extraordinară, care va putea hotărî înmulțirea capitalului social și la sumă mai mare, sau mai mică decît 600.000 coroane, după cum capitalul asigurat prin semnările de acții acceptate de direcțiune, va fi mai mare, sau mai mic.

9. Acționarii vechi sunt rugați a trimite acțiile lor (fără cuponi) spre provederea cu clausula optărei, deodată cu declarația, până în 30 Iulie a. c., la biroul institutului.

10. Toate corespondențele referitoare la aceasta emisiune sunt a să adresa institutului de credit și economii »Poporul«, societate pe acții în Lugoj.

Lugoj, la 14 Aprilie 1911.

(175) 1-1

Direcțiunea.

„ARIEȘANA“

— institut de credit și economii, societate pe acții în Turda. —
Cheque-Conto 25209. Filială în Iara. Telefon 38.

Escomptează cambii simple și ipotecare pe lîngă 7—8%.
Face împrumuturi pe obligații intabulate și caventate cu 7—8%.
Financializează tot felul de întreprinderi economice.
Primește depuneri pe lîngă libele și în cont-curent cu 5%,
după cari darea o plătește institutul.
Sume de 5—6 mil. coroane să pot ridica ori-cînd, fără abdicere;
sumele mai mari, după starea casei.

(154) 4—

Direcțiunea.

VINURI

vechi și noi — de vîndut!

Adresați-Vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria, (Világos), PETRU BENEÁ, căci Vă trimite numai vinuri bune, curate și pe lîngă prețurile cele mai moderate.

Vinuri vechi: Vin alb 68 fil., Rizling 70 fil., Roșu 76 fileri.

Vinuri noi: Rizling 56 fil., Rizling și Ruge amestecat 52 fil., Siller 54 fil.

Rachie de trevere (comină) K 1-50
Rachie de comină specialit. » 2—
Rachie de drojdi 2 cor. 20 fileri.

Prețurile sunt semnate după litru în fileri. Vinurile și rachia să expediază sub îngrijirea proprie, dela 50 litri în sus și cu rambursă. Vase împrumutez pe timp de 2 luni. Pentru calitatea vinului garantez.

PETRU BENEÁ,

proprietar de vii și neg. de vinuri.
(15) Világos, (Arad m.) 14—22

„Város-major Szanatorium“

„TRIPULIENARIE“
26 odăi aranjate cel mai modern. Supraveghiere medicală permanentă.

Telefon 88—99.

Birou central; stabiliment medical:
Budapest, Ferenc körút 29.
n. a 8—9; d. a. 3—5.

Director-șef:

Dr. Cosmutza.

(884) 20—

THE CAMPBELL

Fabrică de motoare cu renume universal livrează cele mai bine construite și durabile

MOTOARE și de benzin
LOCOMOBILE oleu brut
gaz și gaz sugativ.

Lucrarea cea mai teftină, mai sigură, noconturbată! Prețuri teftine. Plăți favorabile. Garanție în toată privința!

841 Rezentant general: 24—26
Victor Korányi Budapest
VI, Lízai Ferenc-tör 9.
Telefon 64—64.

CĂSĂTORIE.

Sunt comerciant la un oraș cu ținut românesc bun. Prăvălia îmi merge așa bine, că am venit curat de 10—12.000 coroane pe an.

În lipsa de cunoștință, îmi caut pe calea aceasta soție. Aș dori o fată de 18—24 ani. Să aibă și ea zeste de 8—10.000 florini. Poate fi și văduvă tineră.

Oferte, provăzute cu fotografie, să se trimită la Administrația „Libertății“ sub: „Singurel nu pot să fiu“, — de unde să vor trimite comerciantului. (170) 2—3

Practicant de notar.

Un tînăr absolvent de gimnaziu caută o

Cancelarie notarială

în care să facă praxa recerută pentru a putea merge apoi la cursul administrativ. (173) 2—2

Adresa lui o dă Administrația foii.

Mașinist, caută loc!

Un mașinist, priceput la tot felul de mașini de îmblătît, fie ele mînate cu vapor ori cu benzină sau oleu brut, — caută loc de condus astfel de mașini.

Cei-ce au lipsă, să ceară adresa dela Administrația foii. (171) 2—3

(923) Nu cumpăra 15—20

nimic altceva contra
TUSEI,

contra răgușelei, catarului și flegmei, a tusei cu zgîrciuri și a celei măgărești,

decît gustoasele
CAMELE DE PEPT alui
KAISER
cu chipul alor 3 brazi.

5900 atestate autenticate de not. public dela medici și privați, despre succesul cel sigur.

Pachetul cu 20 și 40 fil. Doza 60 fil.

Să capătă în Orăștie la apotecarul C. Demeter și la J. Graffus.

PENTRU ZIDIRI:

Traverse; legături de fier; cement de Beoxin, Portland și Roman; trestie de stucatură și țesătură de Bacula; împletituri de sîrmă; hîrtie gudronată (pentru coperit) și plăci de izolare; (160) tinichea neagră și tîncuită. 3—10

Să găsească în firma:

CAROL F. JICKELI, Alba-Iulia și Sibiu.

In afare de cartell

Fac cunoscut onoratului public din Orăștie și din ținut, că *apa minerală și vindecătoare*

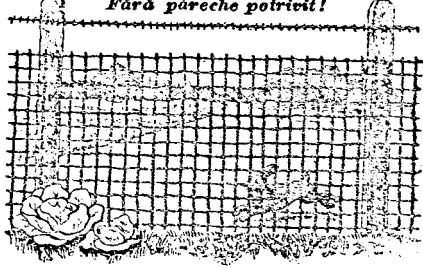
„HORGASS“
favorabil cunoscută, foarte binefăcătoare celor ce suferă de stomac și de intestine, ajutătoare la suferințe de țeve sau beșică, — și cea mai bună apă minerală cu vin, — o aduc în vânzare în Orăștie la dl *David Scharrer*.

Țin a face un bun serviciu onoratului public, cînd îi atrag atenția asupra acestei ape minerale distinse și ieftine, — și-i cer binevoitorul sprigin. — Cu stimă:

Samuel Sigmund,
arîndatorul apei vindecătoare și a băii (150) 5-5. *Ior dela Kovasna.*

Garduri, tare ieftine!

Produsele indigenă!
Fără păreche potrivită!

(85) Ușor de mînnat! 9-20

Nenumărate scrisori de mulțumită adevăresc că **Țesutura de drot „HUNGARIA“** e neîntrecută, distinsă!

Să face din drot răsucit. Prețul pe metru pătrat 30 fileri și mai mult Să comandă numai la fabricantul

Alexander Haidecker,
fabrica de funii de drot și de garduri de drot în

Budapesta, VIII., Ūllői-ut 48/85.
Serviciu repede, favorabil și punctuos. — Catalog ilustrat, gratis și franco!

Telefon 172. „LA CROITORIA UNIVERSALĂ“ Telefon 172.

I. PETRAȘCU, SIBIU — NAGYSZEBEN,
:: Strada Cîsnădiei Nr. 30 ::
Depozit de stofe engleze și germane.

Să pregătesc cele mai frumoase haine, după croială cu șic, pentru civili: fracuri, saloane, jachete, sacouri, pardesiuri, baltoane, etc. — Asemenea să execută pentru ofițeri și voluntari, tot felul de uniforme, iar în depozit să aflu diferiți articli pentru uniforme: săbii, chipiuri, portepe, mînuși, etc.

Atrag deosebita atențiune asupra reverenzilor preoțești, ce să pregătesc în atelierul meu, ::::: după moda cea mai nouă. :::::

Comandele să pregătesc în timp foarte scurt.

Dela Tipografia „Aurora“ A. Todorna din Gherla — Szamosujvár

să pot comanda următoarele cărți populare și de rugăciuni.

	K. fl.		K. fl.
Sfîntul Antoniu de Padua	—20	Păcală și Tindală	—16
Viața P. C. Vergură Maria	—30	Pe pragul mormîntului	—30
Isverul îndurărilor sau On. Parochii	—30	Pietatea peperului	—16
Măzrea lumii, Adam și Eva, cele 12 Vineri.	—16	Pilde și sfaturi pentru peper	—30
Bocete, adevă cântări la morți	—30	Etseto și simbeto	—30
Cartea sănătății	—16	Comănu în sat și la easto	—30
Cartea S. Antoniu cu rug. pe 9 marți	—30	Sfaturi de aur, celea către forciro	—30
Cartea plugarilor	—50	Suspia și simbre	—30
Carte de desfăcut farmece	—20	Starostele	—30
Chitituri de cari strigă feciori în joc	—40	Țigănu în raiu	—16
12 Chitituri	—24	Țigănu la mîncăstire	—16
Georcan crănu cedrului	—16	Țigănu și magnatul	—16
Dialogul țigănuului cu S. Petru	—50	Trandafiri și viorele	—30
Deina, lacrimi și suspine	—16		
Felicitări în prosă și peozle	—30		
Grăia lui Novac	—20		
Jocal sîtenilor români	—16		
Leonat cel tinăr	—16		
Lira Sionului	—30		
Omul și lumea	—16		
Fatima Dîni N. Ia. Chr.	—30		
Pămîntul fericiților	—30		
Fovești ovlariense	—30		

Cărți de rugăciuni.

Icoana sufletului, leg.	1. —
Mărgăritarul sufletului leg.	1. —
Mînci Mărgăritar sufletesc leg.	—44
Mîntuirea sufletului leg.	—30
Cărticică de rug. și cîntări leg.	—20
Și alte multe seturi de cărți.	

Cataloge să trimit ori-și-cui gratuit și franco.

Cărțile de sus să pot comanda și dela „Librăria Națională“ din Orăștie.

Comande mai mici să se facă cu asignațiuni postale, trimițîndu-să prețul cărților și porto postal 10—30 fil. ca să se poată expeda în leg. + franco.

(145) 6-6

CAROL KÖNIG

zugrav de odăi și de firme în Orăștie.

Am onoare a aduce la cunoștința onor. public. că cu întrarea sezonului mi-am provăzut atelierul cu cele mai moderne necesarii.

Primesc ori-ce lucrare din branșa mea, pe lîngă prețuri solide și executare punctuoasă, și nizuința principală îmi e: a mulțumi în toată privința, și prin asta a-mi cîștiga încrederea.

Comande primesc în *Str. Apei 33* (la dl I. Simegh) și la locuința proprie *Str. Rîului nr. 7.*

Rog spriginul on. public, — cu stimă:

Carol König,
zugrav de odăi și firme în Orăștie.

(112) 8—10.

NU NUMAI IN

AMERICA

zac banii pe drumuri, ci și la noi ușor poți ajunge milionar!!!

Cum să pot cîștiga pe ușor 3 și 1/2 milioane??!

Cumpărînd dela noi o obligațiune de cîștig cu premie convertită dela

Banca Hipotecară Ungară și una dela Pesti Hazai!!!

Acestea sunt cele mai de valoare și cele mai căutate lozuri, fiind garantate din partea visteriei statului! Ele să vind ca pita caldă! Pentru a înlezu cumpărarea lor fiecăruia, le vindem de prezent ambele pe:

36 rate lunare de cîte 10 coroane.

Cele mai mari șanze de cîștig!!!

9 trageri anual!!!

Iată cîștigurile principale: 1,000.000

Coroane 500.000—, 400.000—, 300.000—, 2 de 200.000—, 100.000—, o mulțime de 75.000—, 50.000—, 40.000—, 25.000—, 10.000— și nenumărate mai mici!

Toate cîștigurile acestea ajung în fiecare an la sorți în decursul celor 9 trageri, cari sunt în 5 Februarie, 25 Februarie, 25 Aprilie, 5 Iunie, 25 Iunie, 25 August, 5 Octomvrie, 25 Octomvrie și 25 Decemvrie!

Cu plăcere vindem aceste obligațiuni s'au lozuri și numai singuratic:

Una obllgațiune dela Banca Hipotecară Ungară cu 6 trageri anual pe 33 rate lunare de cîte 6 coroane, Una Obligațiune dela Pesti Hazai cu 3 trageri anual pe 33 rate lunare de cîte 5 coroane.

Cine ne trimite rata primă, — adevă suma de 10, 6 sau 5 cor., — aceluia îndată îi trimitem Lista de rate legală, în care să induce Seria și Numărul lozurilor ce i-s'au vîndut, pe baza căreia imediat ia parte la joc. Deja după achitarea ratei prime este îndreptățit cumpărătorul la proximele trageri, iar cîștigurile cu care i-s'ar trage lozurile, sunt în întregime ale lui. De sine să înțelege, că achitînd și ratele viitoare regulat în fiecare lună, va juca neîntrerupt un șir lung de ani de zile, putînd cîștiga cu acelaș loz și de mai multe ori. După 3 ani, cînd cumpărătorul a ajuns să plătească toate ratele, (cine vrea, poate plăti și mai multe rate de odată), — va primi dela noi lozurile, respective obligațiunile originale și va juca mai departe, fără ca să trebuiască a mai plăti ceva! Până la achitarea tuturor ratelor obligațiunile originale să păstrează în cassa noastră de fer, sub controla statului. Obligațiunile sau lozurile acestea au o valoare permanentă și să pot vind oricînd cu prețul de bursă, sau să pot lombarda, zălogi.

Tot lozul trebuie să se tragă și să cîștige necondiționat!

Nime să nu întîrzie cu trimiterea ratei prime, pentru a putea lua parte la tragerile din luna viitoare! Cu zecele, ba chiar cu sutele ne vin comandele în fiecare zi dela sărac și bogat, dela știutor de carte și neștiutor, dela toți aceia, cari doresc a-și ușura greul vieții! Fiecare poate cîștiga milioane! Nu vă resgîndiți mult! Fiecare să-și încerce norocul! Nu ști din ce tufă sare iepurele! Grăbiți deci, tragerile viitoare vor fi în 5 și 25 Iunie! Comandele să pot face pe cuponul dela mandatul postal (asignațiunea de bani), trimițîndu-se rata primă, — adevă suma de 10, 6 sau 5 cor., — și scriindu-se adresa corectă și legibilă. Pentru achitarea celorlalte rate, vom trimite stimăților cumpărători ceuri postale, prin ceea-ce vor cruța spezele de porto. Cu deslușiri stăm la dispoziția fiecăruia.

ŪSTREDNÁ BANCA ŪČASTINNÝ SPOLOK, Budapest, V., Sas-utca 24 szám.